

4) загальна обдарованість, яка проявляється:

– у спеціальних педагогічних здібностях: специфічної чутливості до об'єкта та засобів педагогічної взаємодії, включаючи гностичний, проектувальний, конструктивний, організаторський та комунікативні компоненти;

– у загальних здібностях, якостях розуму, мови, уяви;

– інших спеціальних здібностях: спортивних, артистичних, технічних та ін., які входять до структури діяльності тренера та служать педагогічній творчості лише за наявності педагогічних здібностей та спрямованості;

– риси характеру: захопленість своєю справою, вимогливість, справедливість, уважність до кожного учня, самоконтроль та ін.;

– деякі властивості темпераменту, серед яких чільне місце займає врівноваженість, емоційна стабільність.

Таким чином, в основі високої професійної, педагогічної майстерності тренера лежить раціональне поєднання на різних стадіях тренерської діяльності та в різних ситуаціях всіх зазначених рівнів з акцентом на розвиток локально та системно-моделюючих рівнів.

Список використаних джерел:

1. Кузнецова І. Ю. Дидактичні принципи в навчально-тренувальному процесі підготовки спортсменів із тхеквондо. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2017. Вип. 52 (105). С. 150–158.
2. Петровська Т. В. Майстерність спортивного педагога : навч. посіб. Олімп. л-ра, 2015. 184 с.
3. Юшко О. Технологія формування педагогічної майстерності у майбутніх тренерів. *Витоки педагогічної майстерності*. 2018. Вип. 22. С. 218–223.

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ СПОЛУЧЕНИХ ШТАТІВ АМЕРИКИ

Даниско О. В.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Провідною тенденцією розвитку сучасного суспільства є інтеграція системи освіти у світовий простір. Це визначає, з одного боку, розмаїття національних стандартів вищої освіти, а іншого – прагнення інтегрувати новітній зарубіжний досвід та вітчизняні історичні традиції.

Вирішальним у здійсненні освітніх реформ був і буде вчитель як наголошується в міжнародних документах, особливо актуальними є

проблема підготовки вчителів і зокрема, фізичної культури. У зв'язку з цим, значний інтерес становить досвід Сполучених Штатів Америки (далі – США), де на початку ХХІ століття відбулася радикальна реформа педагогічної освіти, що є співзвучною процесам модернізації фізкультурної галузі в умовах реалізації концепції Нової Української Школи. Зважаючи на глобальні зміни у сучасному суспільстві, проблема підготовки вчителів фізичної культури у зарубіжних країнах потребує подальшого ретельного дослідження.

Метою статті є визначення та обґрунтування особливостей професійної підготовки вчителів фізичної культури у закладах вищої освіти США.

Фізичне виховання є невід'ємним складником сучасної системи освіти. Висока якість викладання дисципліни «Фізична культура» сприяє зміцненню здоров'я дітей та молоді, розвиває фундаментальні рухові навички, підвищує рівень фізичної підготовленості, надає можливості для формування психологічної стійкості.

Основні завдання та цінності фізичної культури, задекларовані у стандарті фізкультурної освіти США, стверджують фізичне виховання як невід'ємну частину загальноосвітньої програми, що покликана на якісному рівні забезпечити формування знань, умінь, та рухових навичок, залучення учнів до активних занять іграми, спортом, фітнесом і рекреацією упродовж життя [2, с. 2]. Реалізація означених стандартів потребує підготовки висококваліфікованих вчителів.

Система педагогічної освіти США поєднує три академічні ступені: ступінь *бакалавра*, передбачає 4 роки навчання на факультеті гуманітарних (або природничих) наук та один рік спеціалізації на факультеті освіти; ступінь *магістра*, що вимагає, залежно від обсягу програми, дво- або трирічну спеціалізацію на педагогічному факультеті; *ступінь доктора філософії*, що передбачає засвоєння трирічної програми, підготовку та захист дисертації. Згідно зі статистичними даними Національного центру освіти, заклади освіти для вчителів нараховують 1206 навчальних шкіл, коледжів, факультетів або відділів, розташованих у 78% чотирирічних коледжах та університетах США [1].

Головною умовою прийняття до будь-якого коледжу чи університету є наявність в абітурієнта загальної середньої освіти. У різних штатах вступні вимоги до вищих педагогічних закладів освіти різняться: перед зарахуванням на освітню програму абітурієнти також можуть проходити тестування за програмою Praxis Core (державний тест навичок). Інші вимоги можуть включати мінімальний середній бал атестату (не менше 2,5); підготовку вступного есе, наявність рекомендаційних листів та особисте інтерв'ювання.

Вища педагогічна освіта в США є ступеневою. Майбутній вчитель фізичної культури може здобути вищу освіту за першим (бакалаврським) рівнем за однією зі спеціальностей: гігієнічна освіта, фізичне виховання, спортивна підготовка. Приклади ступенів, які можна здобути для цієї кар'єри, включають *ступінь бакалавра наук* або *бакалавра наук у галузі освіти, бакалавра у галузі наук про здоров'я, кінезіології, бакалавра фізичного виховання*. Спільними для цих освітніх програм є такі дисципліни: теорія фізичного виховання, теорія спортивної педагогіки, командні та індивідуальні види спорту, методи навчання та розвитку людини. Незалежно від обраної спеціальності, майбутні вчителі фізичної культури мають обов'язково пройти програму педагогічної практики, що затверджується освітньою радою певного штату, з метою отримання в подальшому свідоцтва чи ліцензії на здійснення викладання в державному закладі загальної середньої освіти.

У більшості штатів США для здобувачів вищої освіти майбутніх учителів фізичної культури передбачена підсумкова державна атестація (екзамен). Успішне проходження державної атестації дає право майбутнім учителям фізичної культури викладати в державних (федеральних) освітніх закладах. Приватні заклади загальної середньої освіти можуть висувати до претендентів додаткові вимоги. Однією з характерних рис підготовки вчителів у Сполучених Штатах Америки є орієнтація на певну вікову групу школярів. Так, здобуття освіти за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти дає можливість викладати фізичну культуру в дошкільних навчальних закладах, у початкових та середніх класах закладів загальної середньої освіти; а за другим (магістерським) – викладати фізичну культуру та суміжні предмети у старшій школі (10-12 класи). Відповідно існують категорії атестації, яку які має пройти майбутній учитель фізичної культури: раннє дитинство, початкова, середня або старша школа. Здобувачі першого (бакалаврського) рівня також можуть отримати додаткову спеціалізацію і працевлаштуватися на суміжних посадах, таких як рекреація різних груп населення, адаптивна фізична культура для осіб з особливими освітніми потребами.

Згідно з рекомендацією Національної комісії з питань освіти (1996 р.), потреба в освітній та професійній підготовці майбутніх учителів фізичної культури була посилена. Наразі отримати постійну ліцензію на викладання в базовій або старшій школі можна лише за умови закінчення магістратури. Варіативність ліцензій та вимог до майбутніх фахівців стала негативним фактором професійної мобільності вчителів у США. Саме тому з 2002 року Національна рада з професійних стандартів навчання запровадила добровільну початкову загальнодержавну сертифікацію педагогів, що визнається в усіх

штатах. Для цього претенденти на посаду вчителя фізичної культури мають продемонструвати здатність працювати з класом і скласти письмовий екзамен [3, с. 364].

Таким чином, проблема якісної підготовки майбутніх учителів фізичної культури є актуальною не лише в Україні, а й у світі. Зарубіжний досвід засвідчує важливість державного регулювання процесу такої підготовки та підкреслює інтеграцію вітчизняної системи вищої освіти у світовий простір. У кожному штаті є свої вимоги, які є обов'язковими лише для федеральних навчальних закладів, розташованих у штаті. Основними вимогами до формування змісту професійної підготовки вчителя є стандартизація, диверсифікація, варіативність. Вони найбільш повно відповідають завданням сучасної вищої школи, забезпечують більшу свободу студентам у виборі дисциплін для навчання.

Список використаних джерел:

1. Feistritzer C. E. Profile of teachers in the U.S.A. Washington, D.C.: National Center for Education Information, 2011. P. 15.
2. Physical Education Standard. Catalina Foothills School District Approved by Governing Board on June 10, 2014. URL: http://www.cfsd16.org/application/files/9914/7733/9552/GR3_PE_Web.pdf.
3. Огієнко О. І. Professional training of teachers in Great Britain, France, Canada, and the USA: commonalities and differences *Edukacja zawodowa i ustawiczna*. 2016. P. 362–374.

ПРОБЛЕМАТИКА ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО ДІЯЛЬНОСТІ В ІНКЛЮЗИВНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Демус Я. В.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Науковий керівник: д.п.н., проф. Хоменко П. В.

Сучасний педагогічний процес в умовах закладів загальної середньої освіти характеризується навчанням різних категорій дітей. Тому питання інклюзії у роботі з учнями з інвалідністю стають більш актуальними. В умовах цієї проблематики педагогічні працівники характеризуються специфічними вимогами до своїх професійних якостей. Сучасний вчитель має вміти забезпечити рівний доступ до освіти усіх здобувачів, гарантувати необхідні умови для навчання та адаптації учнів з інвалідністю, аналізувати досвід роботи педагогів з даною категорією здобувачів, орієнтуватися в основних педагогічних